

ORTAOKUL 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN HÂL (DURUM) EKLERİ AKADEMİK BAŞARILARININ İNCELENMESİ¹

Mukime CANLI² Yusuf TEPELİ³

Makale Bilgisi	Özet
Anahtar Kelimeler Hâl Ekleri Durum Ekleri Başarı Testi	Cümlede isimleri/zamirleri başta fiillere, edatlara bazen de isimlere bağlayarak cümle içi bağlantılar kuran hâl eklerinin öğretimi; cümlenin doğru anlaşılması ve doğru çözümlenebilmesi için oldukça önemlidir. Özellikle anlama becerisinin artırılması için hâl eklerinin tüm işlevlerinin derste ele alınması gerekmektedir. Hâl eklerinin öğretimi cümle çözümlemeleriyle de ilişkilidir. Çünkü hâl ekleri isimlerin/zamirlerin cümledeki görevini belirleyen eklerdir. Bu nedenle öğrencilerin hâl eklerine yönelik başarılarının ilişkili olduğu anlama, sözcük türleri, kelime grupları, cümle çözümlemeleri, cümlenin öğeleri gibi konularda da başarıyı artıracak düşünülmemektedir. Bu çalışmanın amacı 6. sınıf öğrencilerinin hâl (durum) eklerine yönelik başarı durumlarının incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda "Hâl Ekleri Başarı Testi (HEBT)" geliştirilmiştir. HEBT'nin pilot uygulaması 329 altıncı sınıf öğrencisiyle gerçekleştirilmiştir. HEBT'nin geçerlik ve güvenilirlik analizleri kapsamında açımlayıcı faktör analizi, madde analizi ve KR-20 güvenilirlik analizi yapılmıştır. HEBT'nin 6. sınıf öğrencilerinin hâl (durum) eklerine yönelik başarı durumlarının belirlenmesinde kullanılacak geçerli ve güvenilir bir araç olduğu sonucuna varılmıştır. 1967 öğrencinin katıldığı HEBT'nin ortalama güclüğü 0.54 olarak hesaplanmış, öğrencilerin hâl eklerini bulma ve işlevlerini tespit etme başarısının orta düzeyde olduğu görülmüştür. Öğrencilerin en fazla ilgi hâli (0.45), yalın hâl (0.47) ve belirtme hâli (0.47) kategorilerinde zorlandıkları tespit edilmiştir.
Gönderim Tarihi: 14.11.2023 Kabul Tarihi: 27.11.2023 Yayın Tarihi: 31.12.2023	

INVESTIGATION OF THE ACADEMIC ACHIEVEMENTS OF SECONDARY SCHOOL 6TH GRADE STUDENTS

Article Info	Abstract
Keywords Case Suffixes Case Achievement Test	Teaching case suffixes that establish intra-sentence connections by connecting nouns/pronouns in the sentence, first to verbs, to prepositions, and sometimes to nouns; It is important for the sentence to be understood and analyzed correctly. Especially in order to increase comprehension skills, all functions of case suffixes need to be covered in the course. Teaching case suffixes is also related to sentence analysis. Because case suffixes are suffixes that determine the function of nouns/pronouns in the sentence. For this reason, it is thought that students' success in case suffixes will increase their success in related subjects such as comprehension, word types, word groups, sentence analysis, and sentence elements. The aim of this study is to examine the success levels of 6th grade students regarding case suffixes. For this purpose, "Case Suffixes Achievement Test (HEBT)" was developed. The pilot application of HEBT was carried out with 329 sixth grade students. Within the scope of validity and reliability analysis of HEBT, exploratory factor analysis, item analysis and KR-20 reliability analysis were performed. It was concluded that HEBT is a valid and reliable tool that can be used to determine the success levels of 6th grade students regarding case suffixes. The average difficulty of HEBT, in which 1967 students participated, was calculated as 0.54, and it was observed that the students' success in finding case suffixes and determining their functions was at a medium level. It was determined that the students had the most difficulty in the categories of genitive case (0.45), simple case (0.47) and indicative case (0.47).
Received: 14.11.2023 Accepted: 27.11.2023 Published: 31.12.2023	

APA'ya göre alıntılama: Canlı, M. ve Tepeli, Y. (2023). Ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin hâl (durum) ekleri akademik başarılarının incelenmesi. *Uluslararası Dil, Eğitim ve Sosyal Bilimlerde Güncel Yaklaşımlar Dergisi (CALESS)*, 5(2), 55-79.

Cited as APA: Canlı, M. & Tepeli, Y. (2023). Investigation of the academic achievements of secondary school 6th grade students. *International Journal of Current Approaches in Language, Education and Social Sciences (CALESS)*, 5(2), 55-79.

¹ Bu çalışma, ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazar tarafından yürütülen doktora tezinden geliştirilmiştir.

² Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye, canli-mukime@hotmail.com

³ Akdeniz Üniversitesi, Türkiye, ytepel@akdeniz.edu.tr

Extended Abstract

Introduction

Case suffixes, which are among the grammatical subjects of Turkish, are the suffixes that connect the nouns to which they are added to other words or groups of words in the sentence by establishing temporary connections in the sentence and determine the duties (subject, complement) of the nouns to which they are added in the sentence. The subject of case suffixes is one of the main topics in the Turkish Course Curriculum (2019) related to other grammar topics (suffix-root, word types, construction suffixes, noun conjugation suffixes, verb conjugation suffixes, elements of the sentence, expression disorders due to grammatical errors, etc.) and comprehension skills. It is thought that learning the suffixes will contribute to comprehension skills and increase success in other grammar subjects.

The aim of this study is to examine the academic achievement of 6th grade students in secondary school.

Method

The population of the study carried out in the survey model is sixth grade students studying in secondary schools in Antalya, and the sample is 1967 sixth grade students studying in five central districts of Antalya province.

The data of the study were collected through the "State Attachments Achievement Test (HEBT)". HEBT was developed by the researchers in this research process and validity and reliability procedures were carried out. 329 sixth-graders participated in the pilot of HEBT. Within the scope of the validity and reliability analyses of the HEBT, stages such as determining the purpose and level of the achievement test, determining the subject limits, preparing the specification table, creating the question pool, and obtaining expert opinions were carried out in order to ensure the scope validity of the scale. In the pilot application, 329 sixth grade students were reached and the data were analyzed with the SPSS 25 program and the TAP program. Correct answers are coded as "1" and incorrect answers are coded as "0". After calculating the total scores of the students for item analysis, the scores were ranked from high to low, and the upper and lower groups of 27% were determined and the item difficulty and item discrimination indices were calculated. In addition, the Test Analysis Program (TAP) was used to determine the mean difficulty index and average distinctiveness index of the test. Due to the categorical nature of the data, exploratory factor analysis was performed on the basis of tetrachoric correlation matrix, on the other hand, KR-20 method was applied to obtain reliability evidence in the context of internal consistency. In the 40-question test applied to 329 students, the factor load value was below .32 in line with the results of the item distinctiveness, item difficulty and factor load values; A total of 15 items with item distinctiveness and item difficulty index below 0.30 were excluded from the test.

In order to answer the research questions, descriptive statistics and t-test were calculated for unrelated samples. IBM SPSS 25 software was used.

Findings

The mean difficulty of HEBT was calculated as 0.54. This suggests that the test is of average difficulty.

It was determined that the average difficulty of the questions related to the state of reference suffix was 0.47, the average difficulty of the questions about the state of orientation suffix was 0.51, the average difficulty of the questions about the state of presence suffix was 0.58, the average difficulty of the questions about the state of separation suffix was 0.57, and the average difficulty of the question about

the state of interest suffix was 0.45. This finding shows that the questions related to the nominative state, the state of state, the state of orientation, the presence of, the separation, and the state of interest are of average difficulty.

It is seen that the mean achievement scores of the students differ significantly according to gender ($p < 0.05$). Girls' mean scores (14.58) are higher than boys' averages (12.60). According to this finding, it can be said that female students are more successful than male students in HEBT.

Results and Discussion

It has been determined that the "State Attachments Achievement Test", which was developed within the scope of the research and whose validity and reliability analyzes were made, is a valid and reliable tool to evaluate the success of sixth grade students in the state supplements.

Through HEBT, the academic achievement of 1967 sixth grade students was examined and the average difficulty level of the test was determined as 0.54. It was observed that the students showed a moderate level of success. In Hergüner's (2013) assessment test, the success level of the students is 71.65%. In the study of Kahtalı and Sis (2020), it was stated that student achievement was low. It is thought that these differences in the studies are mostly related to the form and content of the questions.

It was determined that sixth grade students showed a moderate level of success in determining the types and functions of state suffixes, but they had more difficulty in some state suffixes. The situations in which the average of the students are the lowest are the state of interest, the simple state and the state of specifying. In the study of Kahtalı and Sis (2020), it was determined that 133 students received 0 points in the specifying suffix category and they had the most difficulty in the specifying suffix suffix.

When the mean achievement scores of the sixth grade students in the state supplements were examined according to the gender variable, it was determined that the success of the female students in the state supplements was higher than the male students and showed a significant difference. This result is similar to the results of some studies in the field (Hergüner, 2013; Sancak, 2011; Akalın and Kuyumcu Vardar, 2020). In his study, Kasapoğlu (2020), on the other hand, examined the students' orientation state suffix according to the gender variable, but found that there was no significant difference between them.

1. Giriş

Dil bilgisi konularından hâl (durum) ekleri cümle içi bağlantıları kuran, eklendikleri isimleri cümlede diğer kelime veya kelime gruplarına bağlayan ve eklendikleri isimlerin cümle içindeki görevlerini (özne, tümleç) belirleyen eklerdir (Ergin, 1985; Korkmaz, 2009; Demircan, 2005; Boz, 2007; Aksan, 2009). Cümlenin dil bilgisi yönünden düzenlenmesini sağlayan hâl ekleri (Atabay, Kutluk ve Özel 2003) cümle kurmayı sağlar ve ifade etmek istediklerimizi hâl eklerinin kazandırdığı işlevler sayesinde aktarırız (Ergin, 1985). Hâl ekleri cümle içinde birçok işlevde kullanılarak cümleye farklı anlam özellikleri katar (Ergin, 1985; Tepeli ve Börekçi, 1996; Mert 2002; Üstünova 2004; Korkmaz, 2009; Alyılmaz, 2010; Buran, 2011; Tepeli ve Yıldız 2015). Hâl ekleri konusu Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki (2019) diğer dil bilgisi

konularıyla (ek-kök, sözcük türleri, yapım ekleri, isim çekim ekleri, fiil çekim ekleri, cümlelerin öğeleri, dil bilgisi yanlışlarına bağlı anlatım bozuklukları, vb.) bağlantılıdır (Demircan, 2005; Banguoğlu, 2009; Kahraman, 2011) ve konunun öğretimi sırasında bu bağlantıların kurulması gerekir. Bu bağlantılar kurulmadığında konuların anlaşılması güçleşmekte, öğrenciler öğrendiklerini bütünleştirememekte ve kullanamamaktadır. Hâl ekleriyle eş sesli biçim birim özelliği gösteren sesteş yapıların (yapım ekleri, iyelik ekleri, zarf-fiil ekleri, bağlaç olan “da” vb.) karışmasını önlemek için örneklerden hareketle bu eklerdeki farklılıkların sezdirilmesi gerekir. Özellikle hâl eklerinin farklı işlevlerinin öğretimi, öğrencinin anlama ve anlatma becerilerini geliştirmesinin yanında sekizinci sınıf kazanımları arasında yer alan cümlelerin öğelerinin de doğru tespit edilmesinde oldukça önemlidir. Altıncı sınıfta öğrencilere hâl eklerinin farklı işlevlerini ve kelime gruplarını kalıcı olarak öğretebilmek gerekir. Bu açıdan bakıldığında hâl ekleri konusu sadece biçim bilgisinin konusu değil, anlam bilgisi ve söz dizimini de önemli düzeyde etkileyen temel konulardandır.

Hâl eklerinin öğretimiyle ilgili en geniş açıklama 2005’te yenilenen Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yapılmış ve konunun önemli ayrıntıları üzerinde durulmuştur. Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda (2006) hâl eklerinin öğretimiyle ilgili kazanım “Hâl eklerinin işlevlerini kavrar.” şeklindedir ve açıklama olarak da “İsmin hâlleriyle fiiller arasındaki ilişkiye dikkat çekilir. Hâl eklerinin eklendikleri kelimeye kazandırdığı farklı anlam özelliklerine ağırlık verilir. Örneklerden hareketle 3. teklik kişi iyelik eki ile belirtme hâli ekinin kullanımı kavratılır.” ifadelerine yer verilerek hâl eklerinin öğretiminde eklerin farklı işlevleri, bağlama işlevi ve sesteş yapılarla ayırt edilmesine özellikle dikkat çekilmektedir. Sonraki Türkçe Dersi Öğretim Programlarında (2017; 2018; 2019) hâl eklerinin öğretimiyle ilgili kazanım “Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder. İsim çekim ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki) üzerinde durulur” şeklinde genel olarak ifade edilmiş ve programlarda bunların dışında bir açıklamaya yer verilmemiştir. 2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda “Hâl eklerinin işlevlerini kavrar.” şeklinde verilen kazanımın 2017 ve sonrasındaki programlarda güncellenerek “Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder, isim çekim ekleri (çoğul eki, hâl ekleri, iyelik ekleri ve soru eki) üzerinde durulur” şeklinde değiştirilmesiyle konular birleştirilerek kazanım sayısı azaltılmış ve hâl eklerinin öğretimiyle ilgili açıklamalar da çıkarılmıştır. Bu da öğretmenlerin konunun hangi ayrıntılarına değineceği, hangi özelliklerini ön plana çıkaracağıyla ilgili sorunları beraberinde getirmiştir.

Ortaokul 6. sınıflarda kullanılan Türkçe ders kitapları da hâl ekleri konusunun tam olarak öğretilmesinde yetersiz kalmaktadır. Araştırma kapsamında 2020-2021 eğitim-

öğretim yılında farklı bölgelerde okutulan üç farklı 6. sınıf Türkçe ders kitabı incelenmiş (MEB 1, MEB 2 ve Ekoyay) ve kitaplarda hâl eklerinin öğretiminde konu sıralaması, konunun işlenme zamanı, etkinliklerin sadece kelime düzeyinde hazırlanmış olması ve konunun sadece iki üç etkinlikle geçirilmesi, bazı hâl kategorilerine hiç yer verilmemesi (yalın hâl, ilgi hâli, vasita hâli, eşitlik hâli) gibi birçok sorun tespit edilmiştir. Ders kitaplarındaki etkinliklerde hâl eklerinin ele alınma biçimi de Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019) ve yapılandırmacı yaklaşımla bağdaşmamaktadır. Etkinliklerin genelinde hâl ekleri cümle veya metinden hareketle ele alınmamış, kelimeler üzerinden öğretilmeye çalışılmıştır. Hâl ekleri ile diğer konular arasında bağlantı kurulmamıştır. Kitaplarda hâl eklerinin farklı işlevlerinin ve bağlama işlevinin öğretilmesiyle ilgili herhangi bir açıklama veya etkinliğe de yer verilmemiştir. Ders kitaplarının da hâl ekleri öğretimi konusunda yetersiz kaldığı görülmektedir.

Alan yazında hâl eklerinin kapsamı ve farklı işlevleri üzerinde duran çalışmalar mevcuttur (Karahana, 1999; Özkan, 2001; Boz, 2004; Durgut, 2004; Karacaer, 2006; Kalkan 2006; Boz 2007; Tosun, 2010; Tepeli ve Yıldız, 2015; Alan 2016; Kiyat 2017). Hâl eklerinin öğretim boyutuna dikkat çeken (Mert, 2003; Alyılmaz, 2010) ve öğrencilerin de araştırma sürecine dahil edildiği çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bunlardan Sancak (2011) Türkçe ders kitabında yer alan ayrılma hâli ekinin işlevlerini belirleyerek altıncı sınıf öğrencilerine bu işlevlerin animasyon tekniğiyle öğretilirliğini test etmiş ve animasyon tekniğinin kullanıldığı deney grubu ile geleneksel dil bilgisi öğretiminin uygulandığı kontrol grubu arasındaki farklılığın deney grubu lehine anlamlı olduğunu tespit etmiştir. Hergüner (2013) ortaokullardaki dil bilgisi öğretimi değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışmada hâl ekleri konusunu ele almış, altıncı sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarında hâl eklerini kullanma durumları ile öğrencilerin hâl ekleri başarısını test yardımıyla incelemiştir. Kasapoğlu (2020) yüksek lisans tezinde, altıncı sınıf öğrencilerinin yönelme hâli ekini ve işlevlerini bulma durumlarını incelemiştir. Kasapoğlu, araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin ve altıncı sınıf öğrencilerinin görüşlerine de yer vermiştir. Araştırmaya göre altıncı sınıf öğrencilerinin yönelme hâli ekini ve işlevini bulmaları okul türüne ve okul başarısına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermiştir. Kahtalı ve Sis (2020) çalışmasında 4. sınıf Türkçe öğretmeni adaylarına 40 cümle vererek öğrencilerden bu cümlelerdeki altı çizili hâl eklerinin işlevlerini belirlemelerini istemiştir. Araştırmada 5 öğretmen adayı sıfır puan almıştır. Bir öğretmen adayının aldığı 19 puan, araştırmada alınan en yüksek puandır. Öğretmen adaylarının %69'u 40 cümleden sadece altısındaki hâl

eklerinin işlevini bulabilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre Türkçe öğretmeni adaylarının hâl eklerinin işlevlerini bulma konusunda yetersiz kaldığı belirtilmiştir.

Hâl eklerinin anlam bilgisi, söz dizimi, ek-kök, sözcük türleri, yapım ve çekim ekleri, cümlelerin öğeleri gibi Türkçenin birçok konusuyla iç içe olması; hâl eklerinin öğretiminin oldukça önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Hâl ekleri öğretimini en iyi düzeyde gerçekleştirebilmek amacıyla derinlemesine araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmayla öncelikle hâl ekleriyle ilgili mevcut durumun tespiti üzerinde durulmuştur. Araştırma sonuçlarının yeni araştırmalar için bir dayanak oluşturacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın amacı, altıncı sınıf öğrencilerinin hâl ekleri akademik başarısını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma soruları belirlenmiş ve bu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl ekleri akademik başarı durumu nedir?
2. Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerinin çeşitleri bağlamında akademik başarı durumu nedir?
3. Altıncı sınıf öğrencilerinin sorularda birden fazla hâl ekini tespit etmede akademik başarı durumu nedir?
4. Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerinin işlevlerini tespit etmede akademik başarı durumu nedir?
5. Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerini sesteş yapıardan ayırt etmede akademik başarı durumu nedir?"
6. Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl ekleri akademik başarı durumu cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

2. Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada öğrencilerin hâl (durum) eklerine yönelik akademik başarı durumlarını belirlemek amaçlandığından tarama modeli kullanılmıştır. Tarama, bir grubun özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan araştırmalardır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Şirin ve Demirel, 2010).

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evreni 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Antalya'daki ortaokullarda öğrenim gören altıncı sınıf öğrencileri, örneklemi ise Antalya ilinin beş merkez ilçesinde (Konyaaltı, Kepez, Döşemealtı, Aksu ve Muratpaşa) öğrenim gören 1967

altıncı sınıf öğrencisidir. Öğrencilere ait bazı betimsel istatistikler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. *HEBT’nin asıl uygulamasına katılan öğrencilere ait betimsel istatistikler*

Betimsel İstatistikler	Grup	N	%
Cinsiyet	Kız	999	50.8
	Erkek	968	49.2
Okul Türü	Devlet Okulu	1948	99.0
	Özel Okul	19	1

Tablo incelendiğinde kız ve erkek öğrenci sayılarının birbirine yakın ancak kız öğrenci sayısının biraz daha fazla olduğu görülmektedir. Okul türüne göre öğrencilerin büyük çoğunluğu (%99) devlet okulunda, sadece %1’i ise özel okulda öğrenim görmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri “Hâl Ekleri Başarı Testi (HEBT)” aracılığıyla toplanmıştır. Başarı testi geliştirme aşamalarına aşağıda yer verilmiştir.

Hâl Ekleri Başarı Testi (HEBT)’nin Geçerlik ve Güvenirlik Analizleri

Öğrencilerin hâl ekleriyle ilgili akademik başarısını belirlemek için araştırmacı tarafından “Hâl Ekleri Başarı Testi” (HEBT) geliştirilmiştir. Çoktan seçmeli sorulardan oluşan başarı testi soruları hazırlanırken Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda (2019) yer alan kazanımlar ve Bloom Taksonomisi esas alınmıştır. Millî Eğitim Bakanlığının yayımladığı kazanım kavrama testleri de göz önünde bulundurulmuştur. Test soruları oluşturulmadan önce hedef/kazanımlar belirlenerek Bloom Taksonomisi’ne göre belirtke tablosu hazırlanmıştır. Erkuş’ a (2016) göre belirtke tablosu, başarısı ölçülecek konunun iyi tanımlanıp davranışsal göstergelerinin ve ölçütlerinin belirlenmesidir.

Kazanımlar, hedef yazmada dikkat edilmesi gereken hususlara (Sönmez, 2020) özen gösterilerek yazılmış, belirtke tablosu hazırlanmıştır. Belirtke tablosunda hâl ekleriyle ilgili ölçülmesi planlanan kazanımlara yönelik bilgi, kavrama, uygulama ve analiz düzeyinde sorulara yer verilmiştir.

“Hâl Ekleri Başarı Testi”ni (HEBT) geliştirme sürecinde geçerlik, güvenilirlik çalışmalarının yapılabilmesi için uzman görüşü alındıktan sonra ön deneme ve deneme uygulamaları yapılmıştır. Başarı testi tamamlandıktan sonra üç alan uzmanına, bir dil uzmanına, bir ölçme değerlendirme uzmanına ve bir program geliştirme uzmanına gönderilerek uzman görüşü alınmış ve test üzerinde gerekli

düzeltilmeler yapılmıştır. Ardından ön deneme için başarı testi 7 kişilik bir öğrenci grubuna uygulanmış, sonra deneme (pilot) uygulamasına geçilmiştir.

Başarı testinin deneme (pilot) uygulamasına 329 altıncı sınıf öğrencisi katılmıştır. Bu aşamada kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemine başvurulmuştur. HEBT' nin pilot uygulamasına katılan öğrencilere ait betimsel istatistikler Tablo 2' de sunulmuştur.

Tablo 2. HEBT'nin pilot uygulamasına katılan öğrencilere ait betimsel istatistikler

Değişkenler	Grup	N	%
Cinsiyet	Erkek	172	52.3
	Kız	157	47.7
Bölgeler	Güneydoğu Anadolu B.	101	30.6
	Akdeniz B.	88	26
	Marmara B.	37	11.2
	Ege B.	37	11.2
	Karadeniz B.	27	8.2
	Doğu Anadolu B.	23	7
	İç Anadolu B.	16	4.8
Okul türü	Devlet Okulu	304	92.4
	Özel Okul	25	7.6

Tabloda görüldüğü gibi araştırmaya katılan altıncı sınıf öğrencilerinin cinsiyet oranları (erkek %52, kız %47) birbirine yakındır. Bölgelere göre katılım oranları incelendiğinde en fazla katılımcının Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden en az katılımcının İç Anadolu Bölgesinden olduğu görülmektedir. Katılımcı öğrencilerin büyük çoğunluğu (%92) devlet okulunda öğrenim görmektedir.

Başarı testinin geçerlik ve güvenilirlik analizlerini gerçekleştirmek için verilerin kategorik olması nedeniyle açımlayıcı faktör analizi tetrakorik korelasyon matrisi üzerinden yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi değişkenler arasındaki faktörleri keşfetmeyi amaçlar (Tabachnick ve Fidell, 2001). Diğer taraftan iç tutarlılık bağlamında güvenilirlik kanıtı elde etmek için ise KR-20 yöntemi uygulanmıştır. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Bartlett Küresellik Testi sonuçları Tablo 3 'te gösterilmiştir.

Tablo 3. *HEBT'nin pilot uygulamasına ait KMO ve Bartlett testi sonuçları*

Test		Değer
Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Örneklem Uygunluk Ölçüsü		0.757
	x^2	2883.2
Bartlett Küresellik Testi	sd	300
	p	0.000

Tablo incelendiğinde örneklem yeterliği için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı 0.757 olarak hesaplanmıştır. Bu değer .60'ın üzerinde olması; örneklem yeterliliğinin iyi düzeyde ve faktör analizine uygun olduğu anlamına gelmektedir. Bartlett küresellik testi sonuçları incelendiğinde elde edilen ki-kare değerinin anlamlı olduğu ($p < .05$) ve verilerin çok değişkenli normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir.

HEBT'nin pilot uygulaması için yapılan faktör analizinde faktör yük değerleri için en düşük kesme puanı .32 olarak belirlenmiş, bu kabul düzeyinin altında olan 15 soru analizden çıkarılarak faktör analizi tekrarlanmıştır. Bu kabul değerinin çok az altında kalan 2 sorunun testteki önemi düşünülerek kalmasına karar verilmiştir. Analiz sonrasında kalmasına karar verilen 25 sorunun faktör yük değerleri ile asıl uygulama sonrası yapılan faktör analizinden elde edilen faktör yük değerleri Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. *HEBT sorularına ait faktör yük değerleri*

İlk Madde Numaraları	Son Madde Numaraları	Pilot Uygulama Faktör Yük Değeri (329 Öğrenci)
1	1	0.301
3	2	0.485
7	3	0.511
8	4	0.552
9	5	0.635
10	6	0.754
11	7	0.642
12	8	0.541
13	9	0.406
14	10	0.479
15	11	0.359
16	12	0.478
19	13	0.501
18	14	0.335

21	15	0.412
23	16	0.398
27	17	0.405
28	18	0.465
29	19	0.438
30	20	0.317
31	21	0.527
33	22	0.524
34	23	0.544
35	24	0.606
37	25	0.463

Tablo incelendiğinde HEBT'nin pilot uygulamasında yer alan 2 madde dışında faktör yük değeri .32'nin altında kalan madde olmadığı görülmektedir. Pilot uygulamada maddelerin faktör yük değerleri 0.301 ile 0.754 arasında değişmektedir. HEBT'nin asıl uygulamasında faktör yük değerlerinde genel olarak artış olduğu görülmüş, .32'nin altında madde olmadığı tespit edilmiştir.

HEBT'nin madde analizi için madde güçlük ve madde ayırt edicilik indeksleri ile testin ortalama madde güçlüğü ve ayırt ediciliği hesaplanmış, bulgular Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. HEBT madde güçlük ve ayırt edicilik indeksi

Maddeler		Pilot Uygulama (329 Öğrenci)		Asıl Uygulama (1967 Öğrenci)	
Eski M. No.	Yeni M. No.	Madde Güçlük İndeksi	Madde Ayırt Edicilik İndeksi	Madde Güçlük İndeksi	Madde Ayırt Edicilik İndeksi
1	1	0.30	0.29	0.37	0.34
3	2	0.53	0.48	0.64	0.48
7	3	0.52	0.407	0.52	0.49
8	4	0.59	0.60	0.67	0.47
9	5	0.41	0.56	0.48	0.50
10	6	0.50	0.75	0.63	0.54
11	7	0.57	0.69	0.70	0.53
12	8	0.47	0.57	0.53	0.54
13	9	0.52	0.46	0.71	0.50
14	10	0.38	0.46	0.45	0.45
15	11	0.48	0.37	0.63	0.44
16	12	0.59	0.53	0.69	0.46
19	13	0.43	0.51	0.52	0.48

18	14	0.28	0.22	0.29	0.32
21	15	0.46	0.44	0.55	0.48
23	16	0.38	0.41	0.48	0.47
27	17	0.53	0.39	0.56	0.46
28	18	0.45	0.46	0.51	0.39
29	19	0.57	0.46	0.52	0.48
30	20	0.34	0.39	0.37	0.29
31	21	0.56	0.53	0.63	0.55
33	22	0.46	0.50	0.51	0.55
34	23	0.50	0.58	0.64	0.59
35	24	0.55	0.67	0.61	0.58
37	25	0.41	0.49	0.53	0.46
Ortalama Madde Güçlük İndeksi			0.44		0.54
Ortalama Madde Ayırt Edicilik İndeksi			0.50		0.56

Tabloda görüldüğü gibi başarı testinin pilot uygulamasında yalnızca “madde 1 ve 18” in madde güçlük ve madde ayırt edicilik indeksi .30’un altında; diğer maddelerin madde güçlüğü ve madde ayırt ediciliği .30 değerinin üzerindedir. Asıl uygulamada ise 18 ve 30. madde dışındaki tüm maddelerin madde güçlük indeksi ve tüm maddelerin ayırt edicilik indeksi 0.30 değerinin üzerindedir. Pilot uygulamada testin ortalama madde güçlük indeksi 0.44 ve testin ortalama ayırt edicilik indeksi 0.50; asıl uygulamada ise testin ortalama güçlük indeksi 0.54 ve ayırt edicilik indeksi 0.56’dır. Buna göre HEBT’nin orta güçlükte ve ayırt ediciliğinin çok iyi düzeyde olduğunu; maddelerin de güçlük ve ayırt edicilik indekslerinin çok iyi düzeyde olduğunu söylemek mümkündür.

Madde analizleri yapıldıktan sonra 15 soru testten çıkarılarak belirtke tablosu yeniden düzenlenmiştir. Belirtke tablosunun son hâli Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Analizlerden sonra HEBT’nin belirtke tablosu

KAZANIMLAR İçerik	Bilgi	Kavrama	Uygulama	Analiz	T.
1. Hâl (durum) eklerini belirleyebilir.		1	2		2
2.Hâl (durum) eklerinin çeşitlerini ayırt edebilir.	3, 6	4	5, 7, 8, 9, 10, 11		9
3.Hâl (durum) eklerini benzer eklerden veya ses benzerliği olan kelimelerden ayırt edebilir.		12			1

a) Hâl (durum) eklerini kök hâlde bulunan sözcüklerden ayırt edebilir.					
c) Belirtme hâli ekini iyelik ekinden ayırt edebilir.				14	1
d) Bulunma hâli ekini dA bağlacından ayırt edebilir.				13	1
e) 9Hâl (durum) eklerini zarf-fiil eklerinden ve fiile gelen eklerden ayırt edebilir.				15	1
f) Hâl (durum) eklerini eş sesli biçim birim özelliği gösteren yapım eklerinden ayırt edebilir.				16	1
4.Hâl (durum) eklerinin işlevlerini belirleyebilme				17, 18, 19,	9
Hâl eklerinin cümlede hangi işlevde kullanıldığını belirleyebilir.				20, 21, 22,	
				23, 24, 25	
Toplam	2	3	7	13	25

Tabloda görüldüğü gibi madde analizinden sonra testte 25 soru kalmıştır. Son durumda bilgi düzeyinde 2, kavrama düzeyinde 3, uygulama düzeyinde 7 ve analiz düzeyinde 13 soru kaldığı görülmektedir.

Hâl Ekleri Başarı Testi' nin pilot uygulamasına ait güvenilirlik katsayısı Kuder-Richardson 20 (KR-20) 0.813 olarak hesaplanmıştır. HEBT'nin asıl uygulama verilerine ait güvenilirlik katsayısı (KR-20) 0.86 olarak hesaplanmıştır. Bu değerlerin .70 kabul değerinin üzerinde olması HEBT'nin iç tutarlılık bağlamında güvenilir olduğu anlamına gelmektedir.

Verilerin Analizi

"Hâl Ekleri Başarı Testi"nin geçerlik ve güvenilirlik analizleri kapsamında, ölçeğin kapsam geçerliliğini sağlamak için başarı testinin amacının ve düzeyinin belirlenmesi, konu sınırlarının belirlenmesi, belirtke tablosunun hazırlanması, soru havuzunun oluşturulması, uzman görüşlerinin alınması gibi aşamalar gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulamada 329 altıncı sınıf öğrencisine ulaşılmış, veriler SPSS 25 programı ve TAP programıyla analiz edilmiştir. Doğru cevaplar "1", yanlış cevaplar ise "0" olarak kodlanmıştır. Madde analizi için öğrencilerin toplam puanları hesaplandıktan sonra puanlar yüksekten düşüğe doğru sıralanmış, %27'lik üst ve alt gruplar belirlenerek madde güçlük ve madde ayırt edicilik indeksleri hesaplanmıştır. Ayrıca testin ortalama güçlük indeksi ve ortalama ayırt edicilik indeksini belirlemek için Test Analiz

Programı (TAP) kullanılmıştır. Verilerin kategorik olması nedeniyle açımlayıcı faktör analizi tetrakorik korelasyon matrisi üzerinden yapılmış, diğer taraftan iç tutarlılık bağlamında güvenilirlik kanıtı elde etmek için ise KR-20 yöntemi uygulanmıştır. 329 öğrenciye uygulanan 40 soruluk testteki maddelerin madde ayırt edicilik, madde güçlük ve faktör yük değerleri sonuçları doğrultusunda faktör yük değeri .32'nin altında kalan; madde ayırt edicilik ve madde güçlük indeksi 0.30'un altında kalan toplam 15 madde testten çıkarılmıştır. Bu sınır değerlere yakın olan madde 1 ve madde 18'in HEBT'deki önemi düşünülerek maddelerin düzeltildikten sonra testte kalmasına karar verilmiştir. Böylece 25 soruluk bir başarı testi elde edilmiştir.

Asıl uygulamada 1967 öğrenciye uygulanan HEBT için madde güçlük ve madde ayırt edicilik indeksleri belirlenmiş ve KR-20 analizi yapılarak testin iç tutarlılık bağlamında güvenilirliğinin 0.86 olduğu görülmüştür.

Araştırma sorularına yanıt vermek için betimsel istatistikler ve ilişkisiz örneklem için t testi hesaplanmıştır. IBM SPSS 25 yazılımından yararlanılmıştır.

3. Bulgular

1. Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl ekleri akademik başarı durumu nedir?

"1. Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl ekleri akademik başarı durumu nedir?" sorusuna yanıt vermek amacıyla betimsel istatistikler ve testin ortalama güçlüğü hesaplanmıştır. Sonuçlar Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Öğrencilerin "hâl ekleri başarı testi" sonuçları

Test/Boyut	N	\bar{X}	S	Ortalama Güçlük
Toplam	1967	13.61	5.78	0.54

Tablo incelendiğinde başarı testinin ortalama güçlüğü 0.54 olarak hesaplanmıştır. Bu, testin ortalama güçlükte olduğunu göstermektedir. Bu bulguya göre öğrencilerin orta düzeyde başarı sergiledikleri yorumu da yapılabilir.

2. Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerinin çeşitleri bağlamında akademik başarı durumu nedir?

"Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerinin çeşitleri bağlamında akademik başarı durumu nedir?" sorusuna yanıt vermek amacıyla öğrencilerin HEBT' de hâl eklerinin çeşitleriyle ilgili sorulardaki başarı durumları incelenmiş ve sonuçlar Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Öğrencilerin hâl eklerinin çeşitleriyle ilgili sorulardaki başarı durumu

Test/Boyut	N	\bar{X}	S	Ortalama Güçlük
Hâl Eklerinin Çeşitleri	1967	5.26	2.46	0.58
Yalın Hâl Kategorisi	1950	1.41	0.69	0.47
Belirtme Hâli Eki	1955	0.95	0.68	0.47
Yönelme Hâli Eki	1944	1.01	0.81	0.51
Bulunma Hâli Eki	1953	1.15	0.77	0.58
Ayrılma Hâli Eki	1939	1.71	1.01	0.57
İlgi Hâli Eki	1949	0.45	0.50	0.45
Vasıta Hâli Eki	1899	0.63	0.48	0.63
Eşitlik Hâli Eki	1900	0.71	0.46	0.71

Tablo incelendiğinde hâl eklerinin çeşitleriyle ilgili soruların orta güçlükte (0.58) olduğu belirlenmiştir. Buna göre öğrencilerin hâl eklerinin çeşitleriyle ilgili sorulardaki başarılarının orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Yalın hâl kategorisinde ortalama güçlüğü 0.47, belirtme hâli ekiyle ilgili soruların ortalama güçlüğü 0.47, yönelme hâli ekiyle ilgili soruların ortalama güçlüğü 0.51, bulunma hâli ekiyle ilgili soruların ortalama güçlüğü 0.58, ayrılma hâli ekiyle ilgili soruların ortalama güçlüğü 0.57, ilgi hâli ekiyle ilgili soruların ortalama güçlüğü 0.45 olduğu görülmektedir. Bu bulgu, yalın hâl, belirtme, yönelme, bulunma, ayrılma ve ilgi hâli ekiyle ilgili soruların ortalama güçlükte olduğunu göstermektedir. Buna göre altıncı sınıf öğrencilerinin yalın hâl, belirtme, yönelme, bulunma, ayrılma ve ilgi hâli eki kategorilerinde orta düzeyde başarı sergiledikleri; en fazla ilgi, yalın hâl ve belirtme hâlinde zorlandıkları söylenebilir.

Vasıta hâli ekiyle ilgili soruların ortalama güçlüğü 0.63 ve eşitlik hâli ekiyle ilgili soruların ortalama güçlüğü 0.71 olduğu görülmektedir. Bu bulgu, vasıta ve eşitlik hâli ekiyle ilgili soruların öğrencilere kolay geldiğini göstermektedir. Buna göre altıncı sınıf öğrencilerinin eşitlik hâli eki kategorisinde iyi düzeyde başarı sergiledikleri söylenebilir.

3. Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerinin işlevlerini tespit etmede akademik başarı durumu nedir?

“Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerinin işlevlerini tespit etmede akademik başarı durumu nedir?” sorusuna yanıt vermek amacıyla öğrencilerin HEBT’ de hâl eklerinin işlevleriyle ilgili sorulardaki başarı durumları incelenmiş ve sonuçlar Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Öğrencilerin hâl eklerinin işlevlerini tespit etmedeki başarı durumu

Test/Boyut	N	\bar{X}	S	Ortalama Güçlük
Hâl Eklerinin İşlevlerini Tespit Etme	1966	4.84	2.49	0.54
Belirtme Hâli Ekinin İşlevi	1953	0.52	0.50	0.52
Yönelme Hâli Ekinin İşlevleri	1939	1.60	1.04	0.53
Bulunma Hâli Ekinin İşlevleri	1950	1.00	0.73	0.50
Ayrılma Hâli Ekinin İşlevleri	1945	1.75	1.11	0.58

Tablo incelendiğinde testteki hâl eklerinin işlevlerini tespit etmeyle ilgili soruların ortalama güçlüğüne 0.54 olduğu görülmektedir. Belirtme hâli ekinin işlevini tespit etmeyle ilgili sorunun ortalama güçlüğüne 0.52, yönelme hâli ekinin işlevlerinin tespitiyle ilgili soruların ortalama güçlüğüne 0.53, bulunma hâli ekinin işlevlerinin tespitiyle ilgili soruların ortalama güçlüğüne 0.50, ayrılma hâli ekinin işlevlerinin tespitiyle ilgili soruların ortalama güçlüğüne 0.58 olduğu görülmektedir. Bu bulgu; belirtme, yönelme, bulunma ve ayrılma hâli ekinin işlevlerini tespit etmeyle ilgili soruların orta güçlükte olduğunu öğrencilerin orta düzeyde başarı sergilediklerini göstermektedir.

4. Altıncı sınıf öğrencilerinin sorularda birden fazla hâl ekini tespit etmede akademik başarı durumu nedir?

“Altıncı sınıf öğrencilerinin sorularda birden fazla hâl ekini tespit etmede akademik başarı durumu nedir?” sorusuna yanıt vermek amacıyla öğrencilerin birden fazla hâl ekini tespit etmedeki başarı durumu incelenmiş ve sonuçlar Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Öğrencilerin birden fazla hâl ekini tespit etmedeki başarı durumu

Test/Boyut	N	\bar{X}	S	Ortalama Güçlük
Birden fazla Hâl Ekini Tespit Etme	1939	2.78	1.40	0.56

Tablo incelendiğinde birden fazla hâl ekinin tespitiyle ilgili soruların ortalama güçlüğü 0.56 olduğu görülmektedir. Bu bulgu, birden fazla hâl ekinin tespit edilmesiyle ilgili soruların ortalama güçlükte olduğunu göstermektedir. Buna göre altıncı sınıf öğrencilerinin birden fazla hâl ekini tespit etmede orta düzeyde başarı sergiledikleri söylenebilir.

5. Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerini sestüş yapılardan ayırt etmede akademik başarı durumu nedir?"

"Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerini sestüş yapılardan ayırt etmede akademik başarı durumu nedir?" sorusuna yanıt vermek amacıyla öğrencilerin hâl eklerini sestüş yapılardan ayırt etmedeki başarı durumu incelenmiş ve sonuçlar Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11. Öğrencilerin hâl eklerini sestüş yapılardan ayırt etmedeki başarı durumu

Test/Boyut	N	\bar{X}	S	Ortalama Güçlük
Hâl Ekini Diğer Yapılardan Ayırt Etme	1917	3.36	1.80	0.48

Tablo incelendiğinde hâl eklerini benzerlik gösteren sestüş yapılardan ayırt etmeyle ilgili soruların ortalama güçlüğü 0.48 olduğu görülmektedir. Bu bulgu, hâl eklerini sestüş yapılardan ayırt etmeyle ilgili soruların ortalama güçlükte olduğunu göstermektedir. Buna göre altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerini benzerlik gösteren sestüş yapılardan ayırt etmede orta düzeyde başarı sergiledikleri söylenebilir.

6. Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl ekleri akademik başarı durumu cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

"Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl ekleri akademik başarı durumu cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?" sorusuna yanıt vermek amacıyla öncelikle başarı testi puanlarının cinsiyete göre normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Cinsiyete göre normal dağıldığı bulunmuş ve ilişkisiz örneklem t testi yapılmıştır. Analiz sonucu Tablo 12'de sunulmuştur:

Tablo 12. Öğrencilerin başarı puan ortalamalarının cinsiyetlerine göre karşılaştırılması

Grup	N	\bar{X}	S	Sd	T	P
Kız	999	14.58	5.58	1965	7.70	0.000
Erkek	968	12.60	5.81			

Tablo incelendiğinde öğrencilerin hâl ekleri başarı puan ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($p < 0.05$). Kızların puan ortalamaları ($\bar{X} = 14.58$), erkeklerin puan ortalamalarından ($\bar{X} = 12.60$) daha yüksektir. Bu bulguya göre HEBT’de kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha başarılı oldukları söylenebilir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerindeki başarı durumlarını değerlendirmek için “Hâl Ekleri Başarı Testi” geliştirilmiştir. HEBT’ nin geçerlik ve güvenirlik analizleri kapsamında açımlayıcı faktör analizi sonucunda KMO değerinin (0.757) örneklem çıkarmak için iyi düzeyde olduğu; Bartlett Küresellik Testi’nin de anlamlı olduğu ve verilerin normal dağıldığı görülmüştür. Maddelerin faktör yük değerleri incelenmiş ve 0.32’nin altında kalan maddeler madde analizine de bakılarak testten çıkarılmıştır. Madde analizi sonucunda maddelerin güçlük ve ayırt edicilik düzeyleri belirlenmiş, analizlerden sonra 15 soru testten çıkarılarak 25 soruluk bir başarı testi elde edilmiştir. Başarı testinin KR-20 güvenirlik katsayısı pilot uygulamada 0.813; asıl uygulamada 0.86 olarak hesaplanmıştır. Bu değer 0.70 kabul değerinin üzerinde olması testin iç tutarlılık bağlamında güvenilir olduğunu göstermektedir. HEBT’nin 6. sınıf öğrencilerinin hâl eklerine yönelik başarı durumlarını belirlemek için geçerli ve güvenilir bir araç olduğu söylenebilir.

Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerindeki akademik başarı durumlarını değerlendirebilmek amacıyla uygulanan HEBT’ nin güçlük düzeyine ve ortalamasına bakıldığında öğrencilerin orta düzeyde bir başarı gösterdikleri görülmüştür. Hergüner’in (2013) 328 öğrenciye uyguladığı hâl ekleri değerlendirme testinde öğrencilerin başarı düzeyi %71.65’tir. Hergüner’in çalışmasında uyguladığı hâl ekleri değerlendirme testi, genellikle hâl eklerinin doğru ve yanlış kullanımlarının cümleler üzerinden tespitine yöneliktir ancak bu çalışma kapsamında hazırlanan HEBT; hâl eklerinin çeşitleri, tespiti, kullanımı ve farklı işlevlerinin de yer aldığı sorulardan oluşmaktadır. Çalışmalardaki farklılığın test sorularının biçim ve içeriğinden kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Kahtalı ve Sis’in (2020) Türkçe öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinin hâl eklerinin işlevlerini tespit edebilme

durumlarını inceledikleri çalışmada ise öğrencilerin başarı durumlarının oldukça düşük olduğu ifade edilmiştir. Çalışma sonuçlarının birbirinden farklılaştığı görülmektedir. Bu farklılığın da Kahtalı ve Sis'in çalışmasındaki soruların sadece cümlelerden oluşmasından, çoktan seçmeli olmamasından ve sadece hâl eklerinin işlevlerini içermesinden kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. ⁴

Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerinin çeşitlerini tespit etmedeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin ortalama bir başarı gösterdikleri görülmüştür.

Altıncı sınıf öğrencilerinin yalın hâl kategorisindeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin yalın hâli tespit etmede orta düzeyde bir başarı gösterdikleri, aynı zamanda yalın hâlin öğrencilerin en çok zorlandıkları hâl kategorilerinden biri olduğu da görülmüştür. Hergüner'in (2013) çalışmasında öğrencilerin yalın hâl ile ilgili başarı düzeyi genel başarının biraz altında %69 düzeyindedir ve bu çalışmaya göre yüksektir. Ancak yalın hâl konusunun hâl ekleri içinde en sorunlu konulardan biri olduğu (Durgut 2004; Üstünova, 2007) da göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca ders kitaplarında yalın hâl kategorisinin ihmal edilmesi öğrencilerin yalın hâli tam olarak öğrenememesinin bir nedeni olarak gösterilebilir.

Altıncı sınıf öğrencilerinin belirtme hâli kategorisindeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin orta düzeyde bir başarı gösterdikleri ancak ilgi, belirtme hâli ve yalın hâl kategorisinde diğer hâl eklerine göre daha fazla zorlandıkları görülmüştür. Kahtalı ve Sis'in (2020) çalışmasında belirtme hâli eki kategorisinde 133 öğrencinin 0 puan aldığı ve en çok belirtme hâli ekinde zorlandıkları tespit edilmiştir. Hergüner'in (2013) çalışmasında da benzer şekilde belirtme hâli ekiyle ilgili soruların başarı yüzdesi (%64) diğer hâl eklerinin başarı yüzdesinden daha düşüktür. Belirtme hâli ekinin üç çalışmada da öğrencileri daha fazla zorladığı görülmüştür. Bunun sebepleri arasında belirtme hâli ekiyle iyelik 3. tekil kişi ekinin karışması ve belirtme hâli ekiyle fiilden isim yapım ekinin karıştırılması gösterilebilir. Bu sonuçlar eklerin öğretiminde sesteş yapılarla ilgili çalışmaların yeterli olmadığını, öğretmenlerin sesteş yapıların ayırt edilmesine daha fazla önem vermeleri gerektiğini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Altıncı sınıf öğrencilerinin yönelme hâli kategorisindeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin yönelme hâli kategorisinde orta düzeyde bir başarı gösterdikleri görülmüştür. Kasapoğlu'nun (2020) hazırladığı cümle ve metinlerden 6. sınıf öğrencilerinin yönelme hâli ekini bulma durumlarını incelediği çalışmada öğrencilerin yönelme hâli ekini doğru tespit etme oranı %65; Hergüner'in (2013)

çalışmasında ise öğrencilerin yönelme hâli ekiyle ilgili başarı düzeyi %72'dir. Ayrıca Kasapoğlu'nun (2020) çalışmasında da belirttiği gibi yönelme hâli ekiyle zarf-fiil eki karışabilmektedir. Yine sesteş yapıların ayırt edilmesiyle ilgili bir eksiklik görülmektedir. Burada öğrencilerin hâl eklerini bulurken hangi sözcüğün üzerine geldiğine de dikkat etmeleri gerekmektedir. Öğretmenlerin hâl eklerini öğretirken bu ayrıntıları atlamadan, yeteri kadar örnek üzerinden sezdirmeleri, öğrencilere hâl ekleriyle ilgili temel kavramları tam anlamıyla kavrayabilmeleri ve uygulamalarla bu bilgileri beceriye dönüştürmeleri gerekmektedir.

Altıncı sınıf öğrencilerinin bulunma hâli kategorisindeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin bulunma hâli kategorisinde orta düzeyde bir başarı gösterdikleri görülmüştür. Hergüner (2013) çalışmasında öğrencilerin bulunma hâliyle ilgili başarı düzeylerini %74 olarak tespit etmiştir. Öğrencilerin genellikle bulunma hâli eki ile "dA" bağlacını veya bulunma hâli ekini, kalıplaşarak hâl eki özelliğini yitirmiş yapım ekleriyle karıştırmaları bulunma hâli kategorisinde istenilen başarıya ulaşamamasının sebepleri arasında gösterilebilir.

Altıncı sınıf öğrencilerinin ayrılma hâli kategorisindeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin ayrılma hâli kategorisinde orta düzeyde bir başarı gösterdikleri görülmüştür. Hergüner'in (2013) çalışmasında ayrılma hâli eki öğrencilerin en başarılı oldukları hâl ekidir ve başarı düzeyi %76'dır. Bu çalışmada da öğrencilerin başarısı ayrılma hâli eki kategorisinde; yalın hâl, belirtme ve yönelme hâli kategorisine göre daha yüksektir. Bu da çalışmalar arasında kısmen de olsa bir benzerlik olduğunu göstermektedir. Sancak'ın (2011) ayrılma hâli ekinin öğretimiyle ilgili deneysel çalışmasında kontrol grubunun ön test- son test puanları sırasıyla 6.10 ve 8.62; deney grubunun ön test- son test puanları sırasıyla 10.67 ve 15.62'dir. Her iki grupta da eğitim sonrasında ayrılma hâli kategorisinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Altıncı sınıf öğrencilerinin ilgi hâli kategorisindeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin ilgi hâli kategorisinde orta düzeyde bir başarı gösterdikleri ve ilgi hâlinin öğrencilerin en fazla zorlandıkları hâl eki olduğu görülmüştür. Hergüner'in (2013) çalışmasında ise öğrencilerin ilgi hâli ekindeki başarı durumu %69'dur ve iyi düzeydedir. İlgi hâli kategorisinin öğrencileri zorlamasının sebepleri arasında; çoğu öğretmenin ve ders kitaplarının ilgi hâli ekini tamlayan eki olarak ele alması, ilgi hâli ekine hâl ekleri kategorisi içerisinde yer vermemesi veya bazı kitaplarda ilgi hâli ekine hiç yer verilmemesi ve ilgi hâli ekinin iyelik 2. tekil kişi ekiyle karışabilmesi gösterilebilir.

Altıncı sınıf öğrencilerinin vasıta hâli ve eşitlik hâli ekindeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin iyi düzeyde bir başarı gösterdikleri görülmüştür. Hergüner'in (2013) çalışmasında öğrencilerin vasıta hâli ekiyle ilgili başarı düzeyleri %74'tür. Bu bakımdan çalışmaların benzerlik gösterdiği söylenebilir. HEBT'de vasıta hâli ve eşitlik hâli ekiyle ilgili soruların ekin birincil işlevi olan "vasıta (araç) ve eşitlik" işleviyle kullanıldığı, öğrencilerin anlama dayalı olarak bakmasından dolayı bu kategorilerde başarı düzeyinin yüksek olduğu söylenebilir.

Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerinin işlevlerini tespit etmedeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin hâl eklerinin işlevlerini tespit etmede orta düzeyde bir başarı gösterdikleri görülmüştür. Kahtalı ve Sis'in (2020) çalışmasında, üniversite 4. sınıf öğrencilerinin hâl eklerinin işlevlerini belirlemede yetersiz kaldığı tespit edilmiştir. Kahtalı ve Sis'in çalışmasında ulaştığı sonuçlarla çoktan seçmeli bir ölçme aracıyla toplanan bu çalışmanın sonuçları farklılaşmaktadır. Bu farklılığın soru biçimi ve soru seviyesiyle ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Altıncı sınıf öğrencilerinin belirtme hâli ekinin işlevini tespit etmedeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin belirtme hâli ekinin işlevini tespit etmede orta düzeyde bir başarı gösterdikleri görülmüştür. Kahtalı ve Sis'in (2020) çalışmasında da belirtme hâli ekinin işlevleriyle ilgili cümlelerden 182 öğretmen adayından 133'ü 0 puan, 1'i ise 8 puan almıştır. Bu açıdan çalışma sonuçlarının oldukça farklılaştığı görülmektedir.

Altıncı sınıf öğrencilerinin yönelme hâli ekinin işlevini tespit etmedeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin yönelme hâli ekinin işlevini tespit etmede orta düzeyde bir başarı gösterdikleri görülmüştür. Kasapoğlu'nun (2020) çalışmasında 6. sınıf öğrencilerinin yönelme hâli ekinin işlevini bulma düzeyi %64'tür. Kahtalı ve Sis'in (2020) çalışmasında yönelme hâli ekinin işlevinin tespit edilmesini içeren cümlelerden 98 öğretmen adayı 3 puan, en yüksek puanı alan öğretmen adayı ise 7 puan almıştır.

Altıncı sınıf öğrencilerinin bulunma hâli ekinin işlevini tespit etmedeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin bulunma hâli ekinin işlevini tespit etmede orta düzeyde bir başarı gösterdikleri görülmüştür. Kahtalı ve Sis'in (2020) çalışmasında bulunma hâli ekinin işlevleriyle ilgili 182 öğretmen adayından 117'sinin 2, 2'sinin ise 5 puan aldığı belirlenmiştir.

Altıncı sınıf öğrencilerinin ayrılma hâli ekinin işlevini tespit etmedeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin orta düzeyde bir başarı sergiledikleri görülmüştür. Kahtalı ve Sis (2020), çalışmasında araştırmaya katılan 102 öğretmen

adayının 1 puan aldığını ve bunların sadece doğrudan çıkma/ayrılma işlevli cümleleri doğru yanıtlayabildiklerini belirtmiştir.

Altıncı sınıf öğrencilerinin bir soruda birden fazla hâl ekini tespit etmedeki başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin orta düzeyde başarı gösterdikleri görülmüştür. Bu sonuç öğrencilerin bir soruda bir hâl ekini doğru tespit etmesiyle, bir soruda birden fazla hâl ekini tespit etme durumlarının hemen hemen aynı düzeyde olduğunu göstermektedir.

Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerini sesteş yapılardan ayırt etmeyle ilgili başarı durumları incelendiğinde öğrencilerin hâl eklerini sesteş yapılardan ayırt etmede orta düzeyde bir başarı gösterdikleri, aynı zamanda zorlandıkları da görülmüştür. HEBT’de belirtme hâli ekiyle iyelik ekinin, bulunma hâli ekiyle dA bağlacının, yönelme hâli ekiyle zarf fiil ekinin, bulunma hâli ve ayrılma hâli ekleriyle yapım eklerinin ayırt edilmesine yönelik sorulara yer verilmiştir. Öğrencilerin hâl ekleriyle bu sesteş yapıların ayırt edilmesinde zorlandıkları görülmüştür.

Altıncı sınıf öğrencilerinin hâl eklerindeki başarı puan ortalamaları cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde kız öğrencilerin hâl ekleri başarısının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu ve anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Hergüner’ in (2013) çalışmasında da benzer olarak kız öğrencilerin hâl ekleri başarısı erkek öğrencilere göre daha yüksektir. Sancak’ın (2011) ayrılma hâli ekinin işlevlerinin belirlenmesiyle ilgili çalışmasında da 6. sınıf öğrencilerinin başarıları kız öğrenciler lehine anlamlı bulunmuştur. Akalın ve Kuyumcu Vardar’ın (2020) çalışmasında da benzer şekilde kız öğrencilerin dil bilgisi konularındaki başarı durumlarının erkek öğrencilerden yüksek olduğu belirlenmiştir. Kasapoğlu (2020) ise çalışmasında öğrencilerin yönelme hâli ekini bulma durumlarını cinsiyet değişkenine göre incelemiş ancak aralarında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir.

Genel olarak bakıldığında öğrencilerin hâl ekleri konusunda orta düzeyde bir başarı gösterdiği görülmüştür. Öğrencilerin istenilen başarıyı gösterememiş olmasının çeşitli sebepleri arasında; programda dil bilgisinin önemine ve nasıl öğretilmesi gerektiğine dair yeterince bilgi verilmemesi, dil bilgisi öğretimine gereken özenin gösterilmemesi, öğretmenlerin kolay olduğunu düşünerek konuyu yüzeysel biçimde ele alması, öğrenci seviyesine uygun olmadığı gerekçesiyle hâl eklerinin farklı işlevlerinin öğretilmemesi, dil bilgisi konularının dil becerileriyle birlikte ele alınmaması, ders kitaplarında hâl eklerinin sadece bir iki etkinlikle basit bir şekilde ele alınması gösterilebilir.

Öneriler

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda eğitim yöneticileri, öğretmenler ve araştırmacılar için bazı öneriler geliştirilmiştir:

- Türkçe Dersi Öğretim Programında hâl ekleri ve diğer dil bilgisi konularının nasıl öğretilmesi gerektiği ve konunun hangi ayrıntıları üzerinde durulması gerektiği yeterince açıklanmalıdır.
- Türkçe ders kitaplarında konu sıralamaları Türkçe Dersi Öğretim Programına göre yapılmalı, konuların ardışıklık ilkesi gözetilmelidir.
- Ders kitapları daha özenli hazırlanmalı, hâl ekleri ve diğer dil bilgisi konularıyla ilgili yeterince etkinliğe yer verilmeli ve etkinliklerin yapılandırmacı yaklaşımla bağdaşmasına özen gösterilmelidir.
- Ders kitapları ve Türkçe Dersi Öğretim Programındaki eksiklikler göz önünde bulundurulduğunda öğretmenlerin daha fazla çabalaması, sınıfta tamamlayıcı etkinlikler yapması, konuyu pekiştirmek için daha fazla tekrar yapması gerekmektedir.
- Öğretmenlerin sesteş yapıların ayırt edilmesine yönelik daha fazla çalışma yapması gerekmektedir.
- Öğretmenler hâl eklerini sadece bir dil bilgisi konusu olarak görmemeli, öğrencilerin anlama becerilerini geliştirmek için hâl eklerinin farklı işlevleri üzerinde durmalıdır.
- Öğretmenler yalın hâl, belirtme hâli ve ilgi hâli gibi öğrencileri daha fazla zorlayan kategorilerdeki ayrıntıları göz önünde bulundurmalı ve daha fazla örnekle konunun tam olarak öğrenilmesini sağlamalıdır.
- Hâl eklerinde yüksek bir başarıyı yakalamak amacıyla etkinlikler tasarlanmalı farklı öğretim yöntemleri, teknikleri kullanılarak deneysel çalışmalar yapılmalıdır.
- Araştırmacılar tarafından yalın hâl, belirtme hâli ve ilgi hâlinin öğrencileri için daha fazla zorladığı araştırılmalı ve bu kategorilerin daha iyi öğretilmesini sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır.

Kaynakça

- Aksan, D. (2009). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. (5. Baskı). TDK Yayınları.
- Alan N. (2016). *+(DAn) Durum biçim birimi (yükleyenlerin üye yapısı ve anlamsal rolleri)* [Doktora tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Alyılmaz, S. (2010). Türkiye Türkçesinde bulunma hâli kategorisi. *Dil Araştırmaları*, 7, 107-123. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/dilarastirmalari/issue/4721/64697>
- Atabay, N., Kutluk, İ. ve Özel, S. (2003). *Sözcük türleri*. (2. Basım). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Banguoğlu, T. (2019). *Türkçenin grameri*. (Tıpkı Basım). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Batur, Z. ve Ceylan, S. (Ed.). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 6 ders kitabı*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Boz, E. (2004, Eylül). *Türkiye Türkçesinde +DAn ekli nesne ögesi üzerine*. V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri I, 501-511.
- Boz, E. (2007). +(A) Durum biçim birimi (söz dizimsel bir işlev olarak adları adlara bağlayabilir mi? *Türk Dili Dergisi*, 410-417.
- Börekçi, M. ve Tepeli Y. (1996). Tarık Buğra'nın 'Ömer' adlı hikâyesinin dil ve üslup açısından tahlili, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 6, 29-65.
- Buran, A. (2011). Türkçede isim çekim ekleri. (Birleştirilmiş 1. baskı). *Türk Gramerinin Sorunları I-II Bildiriler* (s. 373-389). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Büyüköztürk Ş., Kılıç Çakmak E. K., Akgün Ö.E., Karadeniz Ş. ve Demirel F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (7. baskı). PegemA Yayıncılık.
- Demircan, Ö. (2005). *Türkiye Türkçesinde kök-ek birleşmeleri*. (2. baskı). Papatya Yayıncılık
- Durgut, H. (2004). Türkçede yalın hâl kavramı üzerine. *Türk Dili araştırmaları Yıllığı Belleten*. (2), 71-78.
- Ergin, M. (1985). *Türk dil bilgisi*. (13. baskı). Boğaziçi Yayınları.
- Erkuş, A. (2016). *Psikolojide ölçme ve ölçek geliştirme-1*. (3. baskı). PegemA Yayıncılık.
- Ertürk N. (Ed.). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 6 ders kitabı*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Hergüner, E. (2013). *Ortaokullarda dil bilgisi öğretiminin değerlendirilmesi: hâl ekleri örneği* [Yüksek lisans tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kalkan, U. (2006). *Türkiye Türkçesinde hâl (durum) kavramı ve hâl (durum) eklerinin işlevleri* [Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Kahraman, T. (2011). Çağdaş Türkiye Türkçesinde ad çekimi eklerinin kullanım özellikleri ve işlevleri (Birleştirilmiş 1. baskı). *Türk gramerinin sorunları I-II bildiriler* (s. 390-409). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kahtalı, B. D. ve Sis, N. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının ad durum eklerini belirleyebilme düzeyleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. 9(3), 1167-1179. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/teke/issue/56890/798933>
- Karacaer, Z. (2006). Türkçedeki -den durum eki sadece çıkmayı mı içerir? Çotuksöken, Y. ve Yalçın, N. (Eds.), *XX. dilbilim kurultayı bildirileri* (s. 471-478). Maltepe Üniversitesi.
- Karahan, L. (1999). "Yükleme (accusative) ve ilgi (genitive) hâli ekleri üzerine bazı düşünceler". 3. *Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri*, 605-611.
- Kasapoğlu C. (2020). *Ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin yönelme hâli eki (+a) ve işlevini bulma durumu üzerine bir inceleme* [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Korkmaz, Z. (2009). *Türkiye Türkçesi grameri, şekil bilgisi*. (3. baskı). TDK Yayınları.
- Kiyat, A. (2017). *Kutadgu Bilig'de fiillerin durum ekleri ile olan ilişkisi ve Türkiye Türkçesi ile karşılaştırılması* [Yüksek lisans tezi, Kırklareli Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2006). *Türkçe dersi öğretim programı (6, 7, 8. sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2015). *Türkçe dersi öğretim programı (1-8. sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2017). *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı.
- Mert O. (2002). *Kutadgu Bilig'de hâl kategorisi* [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Mert, O. (2003) Türkçede hâl kategorisi ve öğretimi. *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 21.
- Özkan N. (2001). Hâl ekleri kalıplaşmaları ve sebepleri üzerine bir değerlendirme. *İlmi Araştırmalar*, (12).

Sancak, H. (2011). *Ayrılma hâli ekinin (+DAN) işlevleri ve ilköğretim altıncı sınıf düzeyinde animasyon (canlandırma) tekniği ile öğretimi* [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

Sönmez, V. (2020). *Program geliştirmede öğretmen elkitabı* (19. baskı). Anı Yayıncılık

Tabachnick B. G. & Fidell, L. S. (2001). *Using Multivariate Statistics*. (Fourth Edition). MA: Allyn & Bacon, Inc.

Tepeli, Y. ve Börekçi, M. (1996). "Tarık Buğra'nın "Ömer" adlı hikâyesinin dil ve üslup açısından tahlili", *Atatürk Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 6, 29- 68.

Tepeli, Y. ve Yıldız, Ü. (2015). Türkçede zaman isimlerinde / +DA/ ve /+Ø/ bulunma hâli eklerinin kullanımı. *Route Educational and Social Science Journal*, 2(2), 108-123. <https://doi.org/10.17121/ressjournal.283>

Tosun, İ. (2010). Türkiye Türkçesinde +CA ekinin kullanım ve anlam çeşitliliği. *Turkish Studies*, 5(4), 1473-1486. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.1793>

Üstünova, K. (2007). Yalın durum karmaşası. *Turkish Studies/Türkoloji Araştırmaları* 2(2). 736-748.